

первної професійної підготовки, що дозволить розробити відповідну стратегію та встановити закономірностей такого формування. Крім того методологічний аналіз дозволяє розкрити співвідношення знання і діяльності, структуру, організацію, способи одержання й обґрунтування знань способів пізнавальної діяльності. Такий підхід створює умови усвідомленого вибору й наукового пошуку, а також дозволяє дослідити взаємодію діяльнісного й компетентнісного підходів. В такому випадку використання *контексного підходу*, дозволить проводити моделювання навчального процесу професійної підготовки конкретно до кожної окремо взятої професії. При цьому проектна компетентність майбутніх викладачів ПТНЗ належить до таких особистісних якостей, які розвиваються впродовж тривалого професійного розвитку. В контексті сталого розвитку до таких складових проектної компетентності як знання, вміння і особисті якості додається система особистих цінностей. Оскільки система особистих цінностей сучасної особистості формується під дією технологій, то феномен «технології» змінює свій зміст.

КУШНІР ВАДИМ

Інститут професійної освіти НАПН України (м. Київ)

НАВІГАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ КОНТЕНТОМ НА ЦИФРОВІЙ ПЛАТФОРМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ

Концепція. Запропонована схема описує цілісну модель навігації та управління контентом на цифровій платформі професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі, розроблену відділом професійної освіти Інституту професійної освіти. Вона поєднує структурну інформаційну архітектуру, рольову модель доступу, життєвий цикл навчального контенту та аналітику навчальних траєкторій у спільну екосистему (Redecker, C., & Punie, Y. (2017). *European framework for the digital competence of educators: DigCompEdu*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2760/159770>).

Принципи. У центрі платформи лежить орієнтація на компетентнісний підхід, модульність і адаптивність. Навігація збудована за логікою «від професійного стандарту до виробничої операції», що забезпечує прямий перехід від результатів навчання до конкретних мікрокурсів, симуляцій, інструкційних карт і чек-листів. Управління контентом здійснюється через уніфіковані метадані, що фіксують зв'язок навчальних об'єктів із професійними компетентностями, видами робіт і обладнанням.

Рольова модель доступу. Платформа передбачає персоналізований досвід для користувачів у ролях «здобувач освіти», «викладач професійно-теоретичної підготовки», «майстер виробничого навчання», «адміністратор контенту» та «представник роботодавця». Кожна роль має власні панелі, фільтри та сценарії роботи. Здобувачі отримують маршрут навчання з підказками та прогресом, викладачі – інструменти змішаної подачі й перевірки, майстри – стендові інструкції та журнали робіт, роботодавці – доступ до демокурсів і матриць компетентностей.

Інформаційна архітектура. Структура каталогу контенту базується на трьох осях. Перша – «кваліфікація → модуль → тема → мікроодиниця» з відображенням результатів навчання та критеріїв оцінювання. Друга – «виробничий процес → операція → інструмент → налаштування», що віддзеркалює практику цеху. Третя – «обладнання → модель → техпроцес → безпека», яка пов'язує навчання з конкретними стендами й симуляторами. Між осями працюють перехресні посилання, теги та контекстні панелі довідки.

Модель навігації. Головна сторінка подає «вітрину компетентностей» із швидкими переходами до маршрутів, симуляцій і розділів безпеки. У кожному модулі діє горизонталь переходів між теорією, практикою, оцінюванням і рефлексією. Навігаційні крихти підтримують повернення до ширшого контексту, а бічна панель відкриває структуру модуля та пов'язані виробничі операції. Пошук працює за метаданими й повним текстом, підтримує синонімію термінів і автодоповнення назв обладнання.

Метадані та таксономія. Для кожного навчального об'єкта фіксуються назва, опис, відповідність професійному стандарту, очікувані результати, операції, обладнання, ризики безпеки, рівень допуску, тип медіа, тривалість, мова, автори, ревізії та права використання. Таксономія забезпечує уніфікацію термінів, відмінювання технічних назв і варіанти пошукових запитів через контрольовані словники.

Оцінювання і допуск. Оцінювання включає діагностику входу, формувальне відстеження й підсумкові перевірки. Сценарії допуску до обладнання передбачають виконання обов'язкових симуляцій та проходження тестів із охорони праці. Маршрут здобувача оновлюється динамічно на основі результатів, пропонуючи повторення або ускладнення завдань.

Аналітика й моніторинг. Панелі аналітики відображають прогрес за компетентностями, час у симуляціях, типові помилки, відсоток повторних спроб і відповідність змісту виробничим завданням.

Викладачі бачать групові карти прогалин, майстри – ризики виконання операцій, адміністратори – якість контенту, роботодавці – профілі підготовленості кандидатів.

Інтеграції з інфраструктурою. Платформа інтегрується з електронним журналом, системами керування навчанням, цифровими двійниками обладнання та сховищем технічної документації. Підтримується обмін даними через стандарти типу LTI, xAPI та SCORM. Для стендових робіт використовуються QR-коди, що відкривають потрібні картки операцій і відеоінструкції безпосередньо на робочому місці.

Управління якістю контенту. Діють редакційні регламенти з шаблонами уроків, чек-листами безпеки та стилістичними нормами. Кожен матеріал має відповідального редактора, періодичність перегляду та статус актуальності. Передбачено механізми спільного рецензування, звітів про застарілість і швидкого виправлення критичних неточностей.

Доступність, інклюзія та безпека. Інтерфейси відповідають вимогам доступності, з альтернативними описами медіа та регульованою типографікою. Підтримується офлайн-доступ до карток операцій і аварійних процедур. Безпека охоплює багатофакторну автентифікацію, диференційовані права, шифрування даних і аудит змін контенту.

Сценарії використання. Навчальний день у майстерні починається з «панелі змін», де майстер бачить поточні модулі, доступне обладнання та статус допусків. Здобувачі відкривають «маршрут», що пропонує симуляції перед виконанням реальних операцій. Під час роботи QR-код на станку веде до інструкційної картки й короткого відео. Після виконання завдання заповнюється е-щоденник, а система автоматично оновлює карту компетентностей і пропонує рефлексивний бриф. Викладач у кінці тижня аналізує помилки та оновлює контент, використовуючи редактор з шаблонами і контрольованими словниками.

Візуальна схема (опис). Архітектура може бути відображена як чотиришарова діаграма. На рівні «Дані та контент» розміщуються навчальні об'єкти з метаданими. На рівні «Сервіси» працюють каталог, пошук, маршрутизація, оцінювання, аналітика. На рівні «Інтеграції» – зв'язки з LMS, обладнанням, цифровими двійниками та реєстрами. На рівні «Інтерфейс» – рольові панелі, мобільні картки операцій і вітрина компетентностей. Потoki даних рухаються від дій користувача до аналітики та назад у редакційний цикл, замикаючи контур постійного вдосконалення.

Література

1. Redecker, C., & Punie, Y. (2017). European framework for the digital competence of educators: DigCompEdu. Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2760/159770>

КУЗЬМУК ІВАН

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка (м. Дрогобич)

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ДИЗАЙНЕРІВ ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНОЇ ГАЛУЗІ

Сучасна видавничо-поліграфічна галузь динамічно розвивається під впливом цифровізації, глобалізації та зростаючої конкуренції на ринку. У цьому контексті роль дизайнера набуває особливого значення, адже саме він поєднує технологічні можливості з креативними рішеннями, забезпечуючи якість і привабливість кінцевого продукту. Відтак, дизайнер виступає не лише як виконавець технічних завдань, а й як фахівець, здатний впливати на формування візуальної культури суспільства.

Сучасний ринок праці висуває високі вимоги до професійної культури майбутніх дизайнерів. Вона охоплює не лише володіння спеціальними знаннями та навичками, а й розвиток естетичного смаку, творчого мислення, комунікативних здібностей і професійної етики. Замовники та роботодавці очікують від дизайнерів готовності працювати у міждисциплінарних командах, швидко адаптуватися до нових технологій, дотримуватися правових та етичних норм професійної діяльності. Таким чином, формування професійної культури стає ключовою умовою конкурентоспроможності майбутніх фахівців видавничо-поліграфічної галузі.

Поняття «професійна культура дизайнера» охоплює сукупність знань, умінь, цінностей, естетичних орієнтирів і професійної етики, що визначають готовність фахівця ефективно виконувати свою діяльність у видавничо-поліграфічній галузі [1, с. 312]. Основними складовими професійної культури є: 1) *цінності*, які формують усвідомлене ставлення до професії, високі стандарти якості та етичної поведінки; 2) *компетентності*, що забезпечують практичну реалізацію знань і навичок і набуття досвіду; 3) *естетичні орієнтири*, які визначають художній смак, творче мислення та здатність до креативного рішення завдань; 4) *професійна етика*, що регламентує відповідальність, дотримання авторсь-